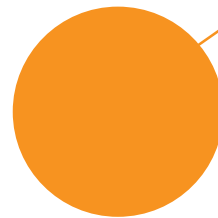

گفت‌وگوبا «مهدی سیاوشی»

عضو هیئت‌رئیس و رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

استان کرمان؛ جاذبه بزرگ گردشگری کشور با شش اثر میراث جهانی

گردشگری یکی از پردرآمدترین فعالیت‌های اقتصادی کشورهاست. خدمات گردشگری در زمره کالاهای هر کشوری به حساب می‌آید و با پویایی این بخش، افزایش تولید و رشد اشتغال پایدار رقم می‌خورد. استان کرمان دربردارنده جاذبه‌های بزرگ گردشگری کشور است. در باب وضعیت گردشگری این استان با آقای مهدی سیاوشی رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان گفت‌وگو کرده‌ایم که از نظر می‌گذرد.

گردشگری معرفی نشده است و طبق آماری که از یک گروه گردشگری دریافت کردیم، مشخص شد که کرمان در بخش داخلی نیز هنوز شناخته شده نیست. بنده معتقدم با معرفی کرمان در سطح داخلی و بین الملل، گردشگران فراوانی، کرمان را به عنوان مقصد گردشگری خود انتخاب خواهند کرد و امیدواریم زمینه‌های فراهم شود تا خدمات ویژه متناسب با علاقه‌مندی گردشگران به آن‌ها ارائه دهیم.

یکی از شاخص‌های گردشگری، مدیریت بازدیدکننده است، از این طریق در استان کرمان تا چه اندازه بین نیازهای بازدیدکنندگان و محیط سازش برقرار شده است؟

در این زمینه دو بخش وجود دارد؛ یک بخش گردشگران داخلی علاقه‌مند به خانه‌های بوم گردی و زندگی عادی مردم روستا و بخش دیگر گردشگران خارجی علاقه‌مند به آشنایی با فرهنگ و زندگی بومی مردم، صنایع دستی، تولیدات بومی و غذاهای محلی. به دلیل علاقه‌مندی گردشگران، خانه‌های بوم گردی در کشور راه‌اندازی شد که استان کرمان هم رقم خوبی از راه‌اندازی این خانه‌ها را به خود اختصاص داده است. تلاش می‌شود در نزدیکی این خانه‌ها صنایع دستی و عشابری و تولیدات بومی آن‌ها به معرض نمایش و مورد استفاده گردشگران خارجی قرار گیرد. در مناطق کویری و شهداد علاوه بر راه‌اندازی خانه‌های بوم گردی، اکو کمپی با رعایت بهداشت و استانداردهای جهانی توسط شرکت هواپیمایی ماهان برای اقامت گردشگران راه‌اندازی شده است. امیدواریم با تعریف استاندارد و رتبه‌بندی خانه‌های بوم گردی و با تلاش همکاران در اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سرویس‌های لازم به گردشگران خارجی و داخلی ارائه شود. در حال حاضر هتل‌ها نیز برای سرویس‌دهی آماده و مجهزند و شش هتل در حال ساخت در سطح استان نیز در آینده به ظرفیت موجود اضافه می‌شود.

آیا بررسی شده است که تمایل به بازدید مجدد و نسبت گردشگران برگشتی استان چگونه است؟

تاکنون آمار مشخصی در این خصوص ارائه نشده است یا من در این خصوص اطلاعی ندارم، اما بر اساس آمار ارائه شده از شخصی که خانه بوم گردی در دشت خاک زرنده راه‌اندازی کرده است، در دو سال گذشته بیش از ۲ هزار گردشگر خارجی را برای بازدید مجدد به ایران دعوت کرده و پذیرای ۲ هزار گردشگر خارجی بوده است که تعداد قابل توجهی از این گردشگران برای بار دوم به ایران سفر کرده‌اند. همچنین در سومین ابرماراتن کویر که به تازگی در کویر کرمان برگزار شد، تعدادی از ورزشکاران و افراد دیگر برای بار سوم به ایران و کرمان سفر کردند، اما در مجموع عدد و ارقام مشخصی در این خصوص در دست نیست.

برای معرفی جاذبه‌های گردشگری و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری استان چه اقداماتی انجام شده است؟

در رابطه با معرفی جاذبه‌های گردشگری و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این صنعت، باید بگویم که قرار بود این طرح با همکاری مشاور بین‌المللی از شرکت THR اسپانیا تهیه شود که به دلیل افزایش

استان کرمان از نظر زیرساخت‌های مورد نیاز صنعت گردشگری در چه جایگاهی از صنعت گردشگری کشور قرار دارد؟

در پاسخ به این سؤال باید به این نکته اشاره کنم که مسائلی اعم از تحریم ده ساله کشورهای اروپایی و زلزله بم بر صنعت گردشگری استان کرمان بسیار تأثیرگذار بوده است و در پی این مسائل کرمان تا حد زیادی از مسیر کلاسیک گردشگری کشور خارج شد. پس به علت کاهش ورود گردشگر در طی سال‌های گذشته، نیازی به رشد زیرساخت‌ها احساس نشد؛ اما از ابتدای دولت یازدهم با خروج نام کرمان از لیست تحریم‌ها و با توجه به شرایط جهانی مناسب ایران، سیل گردشگر به سمت کشور و کرمان روانه شد. با ورود گردشگران به کرمان و تبدیل شدن استان به یکی از مقاصد اصلی گردشگری، تکمیل و توسعه زیرساخت‌های گردشگری در راستای کار سرمایه‌گذاران بخش خصوصی قرار گرفت، به گونه‌ای که در حال حاضر شش هتل در استان در حال ساخت است و طرح‌های بسیاری نیز توسط بخش خصوصی در سطح استان آغاز شده و بعضی از این طرح‌ها تا ۳۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته‌اند. همچنین بخشی از زیرساخت‌ها مانند راه نیز باید توسط دولت تأمین شود که در این زمینه در نشست با آقای دکتر فدایی، سرپرست استانداری کرمان، درخواست شد در تخصیص بودجه‌های عمرانی مناطق هدف گردشگری استان مدنظر قرار گیرد.

گردشگران غالباً مجذوب چه بخش‌هایی از جاذبه‌های گردشگری استان کرمان هستند؟

بخش‌هایی از کرمان مانند کویر و آثار باستانی و تاریخی کشف شده در جیرفت جاذب گردشگر خارجی است و بسیاری از گردشگران خارجی به خصوص گردشگران از کشورهای اروپایی علاقه‌مند به مشاهده جاذبه‌های کرمان هستند. در پی گردهمایی نمایندگان گردشگری ایران در خارج از کشور که در کرمان انجام شد، طی سال جاری و تاکنون ۳ گروه از گردشگران ژاپنی علاوه بر گردشگرانی که به طور معمول به استان سفر می‌کنند، به صورت برنامه‌ریزی شده به استان خصوصاً مناطق جنوبی شامل شهرهای قلعه گنج، جیرفت، عنبرآباد، بم و رابن مسافرت کرده‌اند. بر همین اساس پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ان شاء الله حداقل ۵ گروه دیگر نیز به استان و خصوصاً مناطق جنوبی سفر نمایند. این نشان‌دهنده ظرفیت فوق‌العاده گردشگری استان است که اگر شناسانده شود مورد اقبال شدید گردشگران قرار می‌گیرد، هم‌اکنون به گفته نماینده گردشگری ایران در ژاپن علاقه فراوانی برای بازدید از آثار تاریخی استان کرمان خصوصاً جیرفت و بم وجود دارد. کویر کرمان بخشی از ظرفیت گردشگری کرمان است که به شدت گردشگر خارجی را به سوی خود جذب می‌کند و با توجه به این که استان رتبه اول کشور در آثار ثبت شده در فهرست جهانی یونسکو را داراست، بدون شک این موضوع در انتخاب مقصد گردشگری، برای گردشگران خارجی تأثیرگذار خواهد بود؛ بنابراین این بخش از ظرفیت‌های کرمان، به شدت جاذب گردشگر خارجی است. تمام تلاش ما نیز در طی سال‌های اخیر، نشان دادن ظرفیت‌های گردشگری کرمان به علاقه‌مندان خارجی بوده است. در بخش داخلی نیز گردشگران ایرانی علاقه خاصی برای ورود به کرمان دارند. ما معتقدیم که کرمان به خوبی به علاقه‌مندان

در کرمان برای شب‌های گردشگر برنامه‌های تدوین نشده است که در این زمینه در نشست با فعالان گردشگری و هیئت پهلوانی و زورخانه‌ای استان، پیشنهاد شد، به دلیل جذابیت خاص این ورزش برای گردشگران خارجی، سه زورخانه در شب برای گردشگران به نمایش فعالیت‌های ورزشی بپردازند، در این صورت هم وقت گردشگران پُر می‌شود و هم هزینه زورخانه تأمین می‌گردد.

برگشت سرمایه و روند رشد ارزش افزوده در حوزه گردشگری استان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در بعضی از بخش‌های حوزه گردشگری، مانند ساخت هتل، هزینه‌ی بسیاری برای آغاز پروژه‌ها لازم است. خوشبختانه به دلیل افزایش علاقه گردشگر به ایران و استان کرمان بازگشت سرمایه در حوزه گردشگری نسبت به دیگر حوزه‌ها در زمان کوتاه‌تری صورت می‌پذیرد و ایجاد شغل راحت‌تر است در بخش گردشگری با دریافت وام ۵۰ یا ۱۰۰ میلیون تومانی از محل تسهیلات صندوق کارآفرینی امید، یک روستایی می‌تواند خانه خود را به خانه بوم گردی تبدیل و با هزینه اولیه اندک در ایجاد اشتغال و توسعه صنایع دستی نقش عظیمی در اقتصاد کشور داشته باشد و در مدت زمان اندکی سرمایه اولیه برمی‌گردد؛ اما به نظر می‌رسد بانک‌ها علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری نیستند. طبق گزارش ارائه شده از اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، کرمان در زمینه معرفی طرح برای دریافت تسهیلات رتبه دوم کشور را دارد، اما در زمینه جذب این تسهیلات جایگاه نوزدهم را به خود اختصاص داده است.

امیدوارم با پیگیری‌های اتاق بازرگانی، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و با کمک بانک‌ها و پرداخت به موقع تسهیلات، عملیات اجرایی پروژه‌ها هر چه سریع‌تر تکمیل شود.

چه مشوق‌هایی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد؟ این مشوق‌ها تا چه اندازه در سرمایه‌گذاری بخش گردشگری استان تأثیرگذار بوده است؟

در حال حاضر دولت، برگشت بخشی از سود تسهیلات را تضمین می‌کند که این موضوع به نوبه خود می‌تواند برای سرمایه‌گذار مفید باشد و اگر این اقدام به موقع انجام شود، مشوق خوبی برای سرمایه‌گذاری خواهد بود. غیر از این مورد مشوق دیگری برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد.

چه پروژه‌های بزرگ‌مقیاس در طرح‌های توسعه گردشگری استان برای سرمایه‌گذاری ارائه شده است؟

۱۵ طرح بزرگ شامل احداث و راه‌اندازی هتل سبز، رستوران و تالاری، دو سالن مدرن ویژه برگزاری کنسرت‌ها و سایر برنامه‌های گردهمایی، دو هتل در شهداد و محور هفت باغ، باغ رستوران و تالار در ماهان، مجموعه پیست کارتینگ و مجموعه پارک آبی در دست اجرا قرار دارند. با توجه به تعریف این پروژه‌های مهم در گردشگری استان و لزوم تأمین مالی این طرح‌ها، امیدواریم بتوانیم با پیگیری‌های لازم از تسهیلات صندوق توسعه ملی برای توسعه گردشگری استان استفاده کنیم.

قیمت یورو و هزینه‌های بسیار این طرح، دیگر نتوانستیم کار را با شرکت مزبور ادامه دهیم و در همان ابتدا کار متوقف شد. در صورت ادامه این کار، اتفاق بسیار مثبت و خوبی رخ می‌داد که متأسفانه این امر واقع نشد. برای معرفی جاذبه‌های گردشگری و آثار باستانی استان کرمان تاکنون دو گروه از تور گردان‌ها و دفاتر گردشگری بزرگ ایران را به استان دعوت کرده‌ایم و همچنین نمایندگان گردشگری ایران در خارج از کشور از کرمان بازدید کرده‌اند. فصل‌نامه گردشگری کرمان که به معرفی کرمان می‌پردازد نیز چاپ و در کشور توزیع می‌شود. از هر امکانی برای معرفی کرمان استفاده خواهیم کرد. در مورد پروژه‌های گردشگری هم که توسط بخش خصوصی آغاز شده جلساتی تشکیل و با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان پیگیری خواهیم کرد تا بتوانند برای تکمیل طرح‌های خود از تسهیلات بانک‌ها و صندوق توسعه ملی استفاده کنند. هم‌اکنون در حال مذاکره با یک شرکت ایرانی که تاکنون طرح جامع گردشگری بسیاری از استان‌ها را تهیه کرده است، هستیم. پس از عقد قرارداد با این شرکت طی برگزاری سمیناری، از افراد علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری دعوت به عمل می‌آوریم و پروژه‌ها را در این سمینار ارائه می‌دهیم. یکی از اقدامات این شرکت تعیین فرصت‌های سرمایه‌گذاری بخش گردشگری استان کرمان خواهد بود. به‌رغم وجود شرایط نامناسب اقتصادی، بسیاری از سرمایه‌گذاران پروژه‌های زیادی را در استان آغاز کرده‌اند و با پیشرفت فیزیکی ۲۰ الی ۳۰ درصد در صف انتظار دریافت تسهیلات از بانک‌ها هستند. بخش خصوصی در هفته‌های آتی، جلساتی با بانک‌ها و سرمایه‌گذاران برگزار می‌کند تا با رفع مشکلات شاهد رونق در این بخش باشیم.

به نظر شما چرا استان کرمان با وجود وجه غالب منابع گردشگری، در مثلث طلایی گردشگری جای داده نشده است؟

مثلث طلایی گردشگری به‌طور رسمی در کشور مصوب نشده است و توافقی بین سه استان اصفهان، یزد و فارس است. البته کرمان می‌تواند با استان‌های دیگر مثلث طلایی گردشگری تشکیل دهد. طی گفت‌وگویی با یکی از فعالان گردشگری استان‌های مذکور، متوجه شدم زیاد هم از تشکیل مثلث راضی نیستند به دلیل اینکه اتفاق خاصی در صنعت گردشگری استان رخ نداده است.

مسائلی از جمله تحریم‌ها، قرار نگرفتن کرمان در مسیر کلاسیک تعریف‌شده گردشگری و زلزله به شدت روی گردشگری استان تأثیر گذاشت و باعث خارج شدن کرمان از چرخه گردشگری شد، اما در حال حاضر با توجه به آمار اعلام شده، کرمان به شدت مورد توجه قرار گرفته است و تعداد بسیاری از گردشگران، کرمان را به‌عنوان مقصد گردشگری انتخاب می‌کنند.

متوسط ماندگاری گردشگران در کرمان چه مدت است؟ برای افزایش آن چه باید کرد؟

آمارها نشان می‌دهد مدت ماندگاری گردشگر در کرمان حداکثر دو روز و نصف است که این مدت‌زمان، به دلیل پهناوری استان و فاصله زیاد بین شهرستان‌ها باید حداقل به سه روز افزایش یابد. متأسفانه

کرمان با وجود ظرفیت‌ها و ثبات شش اثر در فهرست میراث جهانی یونسکو جایگاه ویژه‌ای در کشور دارد. کویر کرمان به‌خودی‌خود می‌تواند بزرگ‌ترین جاذبه گردشگری باشد. همچنین فرهنگ، تمدن، آداب‌ورسوم بومی و غذاهای محلی شهرهای جنوبی استان در جذب گردشگر می‌تواند فوق‌العاده مؤثر باشند. تبادل فرهنگ، توسعه تولیدات روستایی و عشایری، صنایع‌دستی از جمله مواردی هستند که می‌توانند استان کرمان را به‌شدت به سمت توسعه سوق دهند و ما معتقدیم یکی از اصلی‌ترین بخش‌های مؤثر در پیشرانی توسعه اقتصادی استان کرمان، گردشگری است.

○ با وجودی که جایگاه گردشگری در اقتصاد جهان پس از نفت و خودرو قرار دارد، به نظر شما چرا کشور ما با وجود منابع و جاذبه‌های قوی گردشگری به اندک منافع حاصل در این بخش اکتفا کرده است؟

به‌طورقطع گردشگری به‌شدت تحت تأثیر مسائل مختلف است و مادامی‌که رسانه‌های بزرگ جهان علیه ایران تبلیغ کنند، صنعت گردشگری کشور دستخوش تأثیرات منفی تبلیغات می‌شود و گردشگر خارجی، ایران را به‌عنوان مقصد گردشگری انتخاب نمی‌کند. اکثر گردشگران خارجی با یک ذهنیت منفی برای اولین بار به استان کرمان سفر می‌کنند اما در انتهای سفر تصور آن‌ها در مورد کرمان کاملاً تغییر می‌یابد.

با توجه به محدودیت‌های بخش گردشگری، هم‌اکنون نیز تعداد بسیاری از گردشگران با همین شرایط و وضعیت، آماده بازدید از ایران هستند. ما باید تمامی زیرساخت‌ها و تسهیلات را برای آسایش و دسترسی راحت گردشگران به ایران فراهم کنیم. خوشبختانه در حال حاضر در اکثر استان‌های ما ویزای گردشگران در مراکز فرودگاهی صادر می‌شود که این مطلب می‌تواند بسیار مؤثر باشد. در چند سال اخیر شاهد مهیا شدن تسهیلات بوده‌ایم و به همین دلیل در سال گذشته عده‌ای از مراجع معتبر گردشگری دنیا معتقد بودند یکی از کشورهایی که باید در سال ۲۰۱۷ مورد بازدید قرار بگیرد، ایران است. در سال ۲۰۱۸ نیز همین اعتقاد باید پابرجا باشد؛ بنابراین در وهله اول باید تصویر واقعی ایران را به دنیا نشان دهیم، سپس تسهیلات لازم را فراهم کنیم. این مهم در صورتی رخ می‌دهد که تمامی افراد کشور و مسئولان اعتقاد یابند که گردشگری می‌تواند یکی از بخش‌های پیشران توسعه اقتصادی ایران باشد.

○ لطفاً چنانچه مطالب بیشتری لازم می‌دانید مطرح نمایید.

گردشگری یک امر بین‌دستگاهی است و تنها به یک دستگاه خاص مانند اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری مربوط نمی‌شود و در حدود ۳۰ دستگاه از جمله سازمان‌های گردشگری، فرودگاه، حمل‌ونقل، تشک‌ها و غیره در آن دخیل هستند، البته هماهنگی بین این دستگاه‌ها کار دشواری است. اگر بین دستگاه‌ها اعتقاد به همکاری و هماهنگی وجود داشته باشد بدون شک گردشگری رونق پیدا خواهد کرد. امیدوارم با هماهنگی بین دستگاه‌ها، کرمان و ایران به جایگاه اصلی خود در گردشگری برسند. ●

○ در مجموع، استقبال از سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری استان را چگونه ارزیابی می‌نمایید؟

هم‌اکنون با استقبال بسیار خوبی در بخش بوم‌گردی و خانه‌مسافر روبرو شده‌ایم و سرمایه‌گذاران بسیاری علاقه‌مندند تا در شهرهای مختلف و مناطق هدف گردشگری سرمایه‌گذاری کنند و در حال حاضر نیز سرمایه‌گذاری خوبی صورت گرفته است و پروژه‌های بسیار زیادی در دست احداث‌اند. با راه‌اندازی پروژه‌ها شاهد افزایش گردشگر خواهیم بود و از طرفی گردشگر با دیدن امکانات استان، مبلغ خوبی برای توسعه گردشگری کرمان می‌شود.

○ اقدامات و نتایج مرتبط بر تفاهم‌نامه بین استانداری کرمان و کانون جهانگردی ایران در «حوزه گردشگری» چیست؟

تاکنون، با پیگیری‌های انجام‌شده، همایش نمایندگان گردشگری خارج از کشور در کرمان برگزار شده است، همچنین گردهمایی ماشین‌های کاروان مخصوص سفر (کمپر) نیز زیر نظر کانون جهانگردی ایران برگزار گردیده است. کانون اتومبیل‌رانی «آفرود» کرمان هم تشکیل و به‌عنوان تشکل بخش خصوصی در کرمان ثبت‌شده است.

○ استان کرمان در ارتقاء سطح آگاهی گردشگران و اطلاع‌رسانی صحیح به متقاضیان سفر تاکنون چه کرده است؟

تاکنون اقدامات مختلفی انجام گرفته است؛ در نشستی با شهردار کرمان درخواست شد برای معرفی کرمان، در تعامل با مراکز استان‌های بزرگ کشور، بیلبوردهایی با موضوع جاذبه‌های کرمان طراحی و در این شهرها نصب شود و به ازای آن نیز امکان معرفی آن استان‌ها در کرمان وجود داشته باشد. همچنین مطبوعات و رسانه‌ها نقش بسزایی در معرفی جاذبه‌های کرمان خواهند داشت و در حال حاضر نشریه گردشگری خاص استان کرمان با معرفی جاذبه‌ها و مناطق گردشگری در کل کشور توزیع می‌شود. آژانس‌ها و دفاتر گردشگری برای جذب گردشگران در حال تهیه بروشورها و اقلام تبلیغاتی هستند. افراد متخصص در فضای مجازی نیز در حال معرفی کرمان به طرق مختلف‌اند. در ادامه جمعی از جوانان تحصیل‌کرده کرمانی، با جمع‌آوری و تهیه مطالب درباره جاذبه‌ها و ظرفیت‌های استان، در زمینه تولید فیلم‌هایی برای معرفی هرچه بهتر کرمان تلاش کرده‌اند و در مذاکراتی با شرکت هواپیمایی ماهان، قرار شد کلیپ‌های باکیفیت و مورد تأیید این شرکت در پروازها پخش شوند.

○ اگر بخواهید پیشران اقتصاد استان را در شرایط عادی و عاری از موانع معرفی کنید، کدام بخش از فعالیت‌ها را نشان می‌دهید؟

من معتقدم بخش گردشگری در شرایط عادی و عاری از موانع می‌تواند فوق‌العاده مؤثر باشد. با توجه به وضعیت استان در بخش کشاورزی و صنعت و مشکلات مربوطه به آن‌ها، توسعه و ایجاد اشتغال در این حوزه‌ها دشوار است و با هزینه‌های بسیار بالا همراه است، اما در بخش گردشگری و صنایع‌دستی می‌توان با هزینه اندک در ایجاد اشتغال پایدار و رشد تولید ناخالص داخلی به ایفای نقش پرداخت.